

Vold og arbejdet med demente

45 procent af de ansatte på plejecentre er udsat for vold fra demente mindst én gang om måneden. Det viser en undersøgelse, som FOA har gennemført via sit medlemspanel. Undersøgelsen viser også, at tilstrækkelig tid til opgaverne og den rette fysiske indretning af plejecentret kan være med til at forebygge volden.

Spørgsmålene er stillet til social- og sundhedspersonale i hjemmeplejen eller på plejehjem/plejecentre. 2.165 erhvervsaktive medlemmer deltog, heraf 831 fra hjemmeplejen og 1.334 fra plejehjem/plejecentre.

Hovedkonklusioner:

- **Hvert tredje medlem er udsat for vold mindst en gang om måneden.** 6 procent af de ansatte i ældreplejen er dagligt udsat for vold fra demente, 10 procent ugentligt og 17 procent 1-3 gange om måneden.
- **Mest udbredte på plejecentre:** Næsten halvdelen (45 procent) af de ansatte på plejecentre er udsat for vold fra demente mindst én gang om måneden. 15 procent af de ansatte i hjemmeplejen oplever samme. Blandt ansatte, som kun arbejder med demente (fx på demensafsnit), er 18 procent udsat for vold dagligt/næsten dagligt. 61 procent er udsat for vold mindst en gang om måneden.
- **Tilstrækkelig tid forebygger vold:** Blandt ansatte med tilstrækkelig tid til deres opgaver hos alle/næsten alle demente bliver 25 procent udsat for vold mindst en gang om måneden. Værre ser det ud for de ansatte, som har tilstrækkelig tid hos mindre end halvdelen eller ingen af de demente. Her bliver 40 procent af de ansatte udsat for vold mindst én gang om måneden.
- **Langt fra alle plejecentre er indrettet forebyggende:** 53 procent af de ansatte på plejecentre er helt eller delvist uenige i, at deres arbejdsplads er indrettet, så den forebygger konflikter med demente.
- **Forebyggelse virker:** Hvis arbejdspladsen er fysisk indrettet, så den forebygger konflikter, bliver 39 procent udsat for vold mindst en gang om måneden. Blandt medlemmer, hvor arbejdspladsen ikke er indrettet forebyggende, svarer 54 procent det samme.
- **Alenearbejde er udbredt:** 8 procent af de ansatte på plejecentre er flere gange dagligt alene med udadreagerende demente, 21 procent er det dagligt.

KONTAKT

Notat udarbejdet af:

FOA Kampagne og Analyse

Presse/Fagbladet:

Politisk ansvarlig:

Katrine Bonde Nielsen
Tlf. 46 97 23 85

Stine Ungstrup Petersen
Tlf. 46 97 26 81

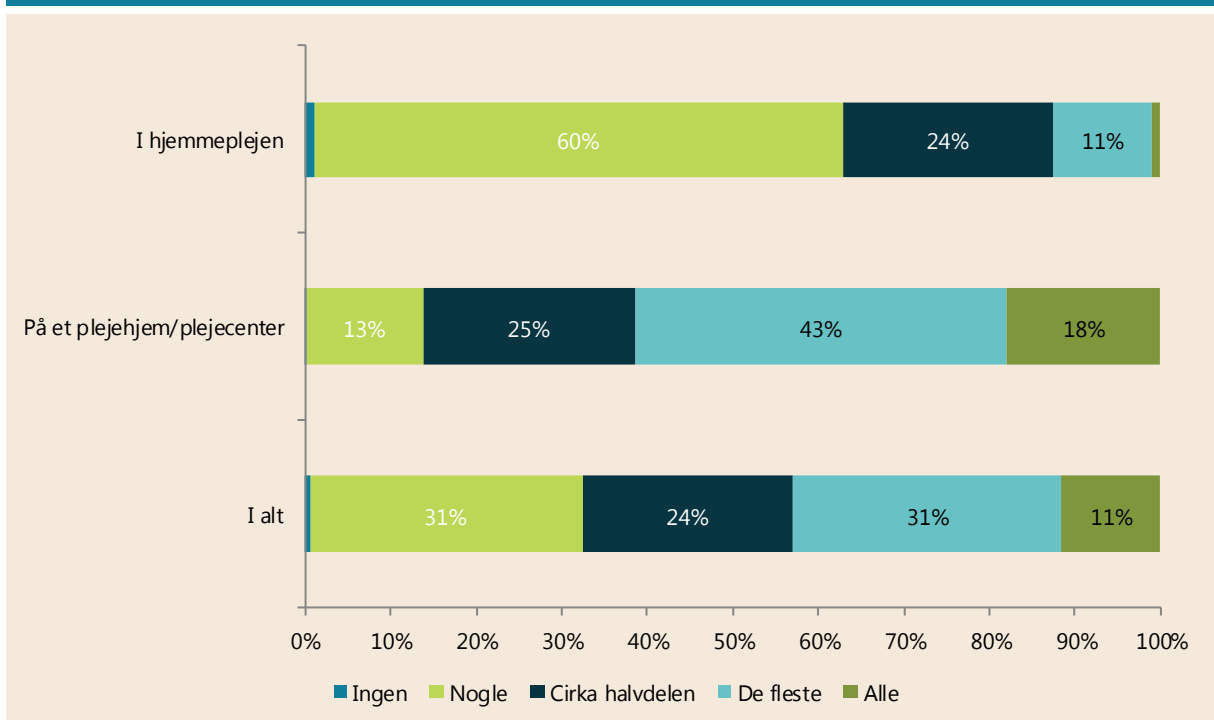

- **Alenearbejde øger risikoen for vold markant:** Blandt medlemmer, der flere gange om dagen er alene med udadreagerende demente, er 26 procent dagligt udsat for vold og 21 procent 1-3 gange om ugen. Blandt medlemmer, som sjældent eller aldrig er alene med udadreagerende demente, er det kun 2 procent, som dagligt er udsat for vold og 4 procent som er udsat for vold ugentligt.
- **Volden giver utryghed:** Hvert tredje ansat i ældreplejen har oplevet at være utryg på grund af vold eller risikoen for vold begået af demente på deres arbejdsplads. 12 procent er kommet til skade som følge af volden og 4 procent har været sygemeldt. 9 procent har overvejet at skifte job pga. volden.
- **Over halvdelen af de ansatte på plejehjem oplever, at de fleste eller alle, de hjælper, er demente.** 61 procent af de medlemmer, der arbejder på plejecentre, svarer, at enten "de fleste" eller "alle", som de hjælper i deres arbejde, har en demenssygdom. Kun 12 procent af medlemmerne fra plejehjem svarer samme.

Mange demente på plejecentrene

61 procent af de medlemmer, der arbejder på plejehjem/plejecenter, svarer, at enten "de fleste" eller "alle", som de hjælper i deres arbejde, har en demenssygdom. Kun 12 procent af medlemmerne fra hjemmeplejen svarer det samme. Dette viser figur 1 nedenfor.

Figur 1. Efter din vurdering: Hvor mange af dem, du normalt hjælper, har en demenssygdom? Fordelt på arbejdssted.

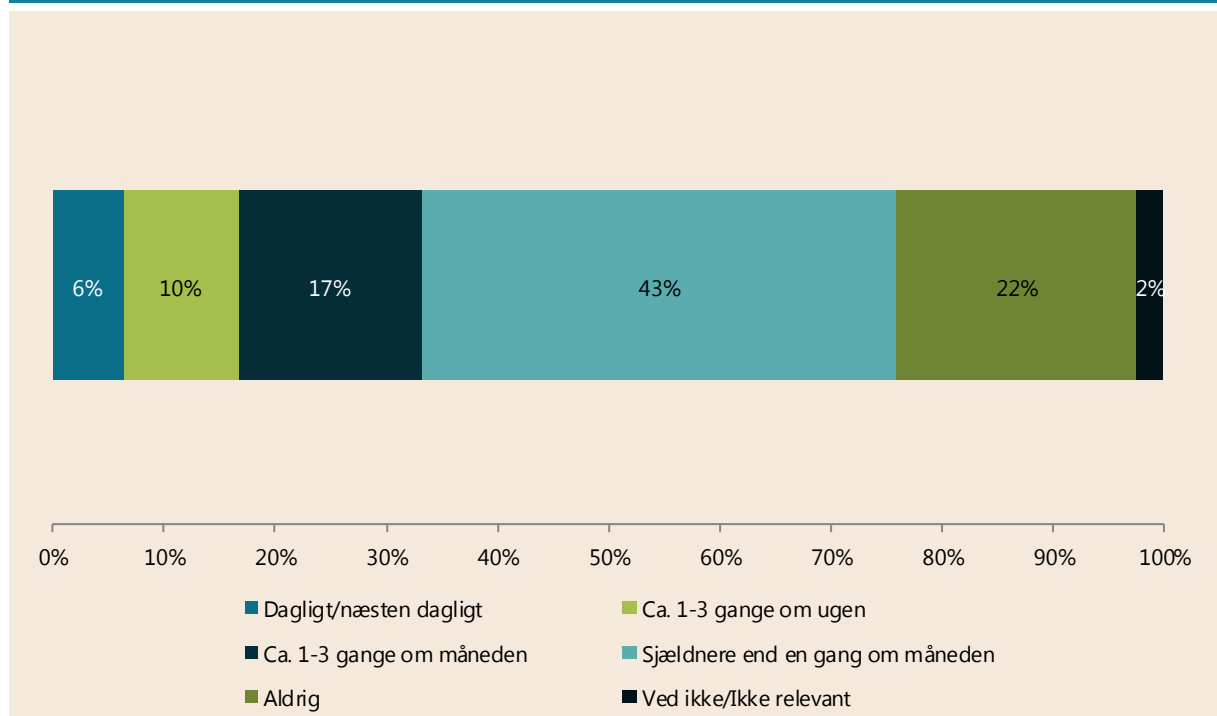
Antal svar: 831 (hjemmeplejen), 1.334 (plejecentre), 2.165 (I alt). Ved ikke/Ikke relevant er ikke vist i figuren.

Hvert tredje medlem er udsat for vold fra demente mindst én gang om måneden

I alt 33 procent af medlemmerne er blevet udsat for vold fra demente mindst én gang om måneden. Dette ses i figur 2. 6 procent af de ansatte i ældreplejen er dagligt udsat for vold fra demente, 10 procent er ugentligt og 17 procent 1-3 gange om måneden. Se figur 2 nedenfor.

Spørgsmålet blev også stillet til social- og sundhedspersonalet i hjemmeplejen og på plejehjem/centre i 2014. Svarene dengang og nu fordeler sig nogenlunde ens. I 2014 var der 31 procent af medlemmerne, der var blevet udsat for vold fra demente mindst én gang om måneden.

Figur 2. Hvor ofte er du i dit arbejde udsat for fysisk vold, fx slag, niv, riv, spyt fra en borger med demens?

Antal svar: 2.120. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom).

Medlemmerne havde mulighed for at komme med uddybende kommentarer om arbejdet med demente i slutningen af spørgeskemaet. 243 benyttede sig af denne mulighed. I disse kommentarer var der en række medlemmer, der kommenterede på den fysiske vold, og kommentarerne på næste side er eksempler på dette:

Vold er blevet en dagligdagsting, og det er meget bekymrende. Der arbejdes med det på min arbejdsplads, men alligevel er det hårdt at arbejde sådan.

Social- og sundhedsassistent på plejecenter

Risikoen for vold – fysisk som psykisk – fra demente er til stede hver dag, og kræver tid, som vi ikke har.

Sygehjælper på plejecenter

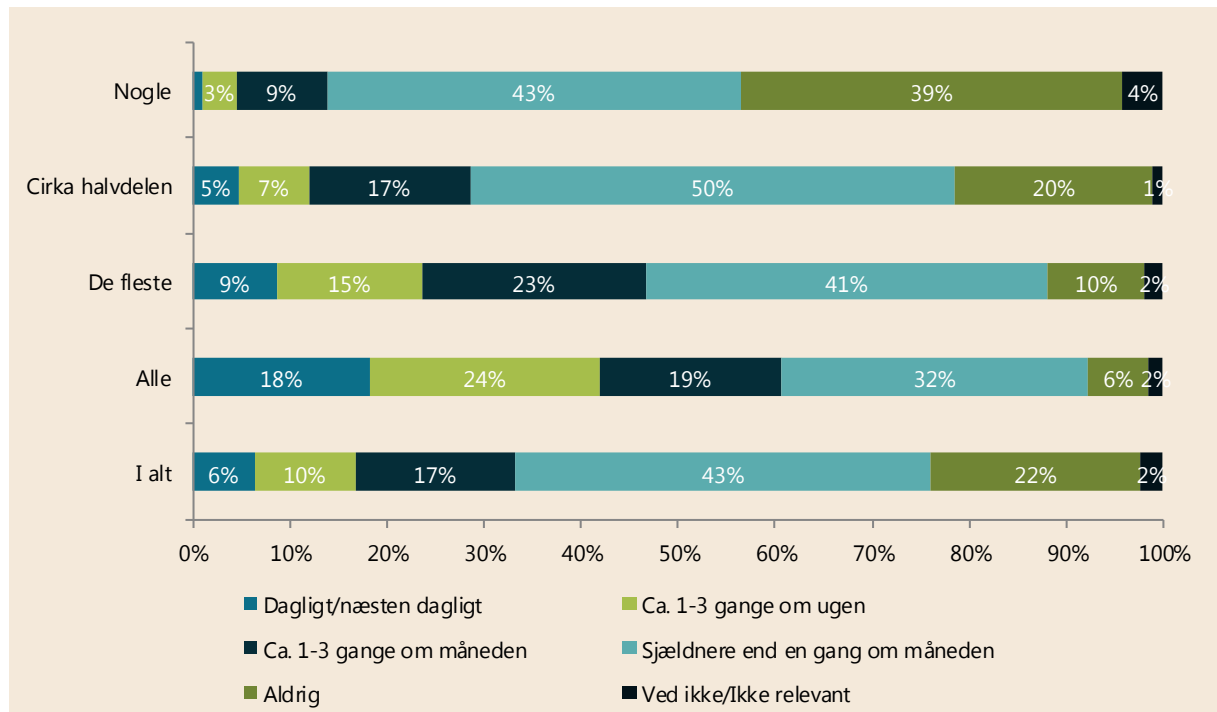
Vi har to demente, der ofte bider og kradser, når de skal i seng eller skiftes. Jeg står alene med dem og kan næsten ikke undgå, at de rammer mig. Jeg synes, at man burde være to, men vi har for travlt.

Social- og sundhedshjælper på plejecenter

Næsten hvert femte medlem, der kun arbejder med demente, udsættes for vold dagligt

I figur 3 ses det, at blandt ansatte, der kun arbejder med demente (dem, der har svaret "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der er demente), er i alt 61 procent udsat for vold mindst én gang om måneden. 18 procent er udsat for vold dagligt/næsten dagligt, 24 procent af udsat for vold ca. 1-3 gange om måneden, og 19 procent er udsat ca. 1-3 gange om måneden.

Figur 3. Hvor ofte er du i dit arbejde udsat for fysisk vold, fx slag, niv, riv, spyt fra en borger med demens? Fordelt på, hvor mange af dem, medlemmerne hjælper, der er demente.

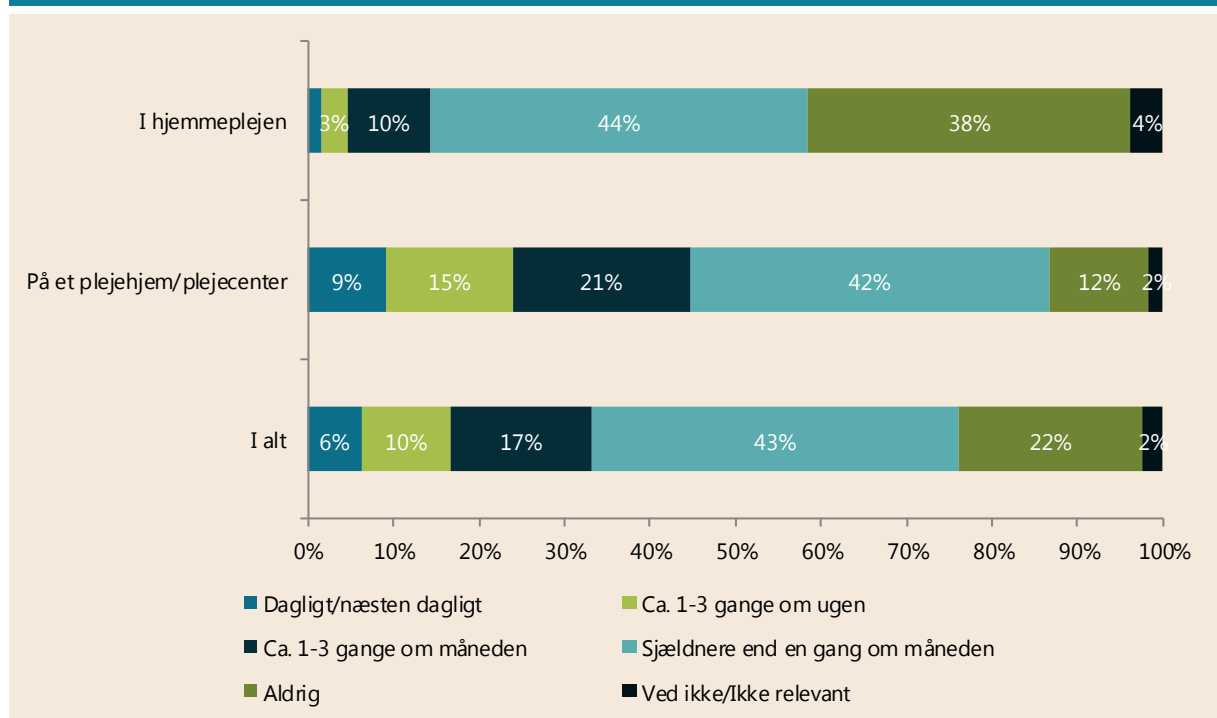

Antal svar: 2.120. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom).

Vold fra demente er mest udbredt på plejecentre

45 procent af de ansatte på plejehjem/centre er udsat for vold fra demente mindst én gang om måneden. Se figur 4 nedenfor. 9 procent af dem er dagligt udsat for vold fra demente, og 15 procent 1-3 gange om ugen, og 21 procent er udsat for vold 1-3 gange om måneden. Til sammenligning svarer i alt 15 procent af de ansatte i hjemmeplejen, at de enten dagligt, 1-3 gange om ugen eller 1-3 gange om måneden er udsat for vold fra demente.

Figur 4. Hvor ofte er du i dit arbejde udsat for fysisk vold, fx slag, niv, riv, spyt fra en borger med demens? Fordelt på arbejdssted.

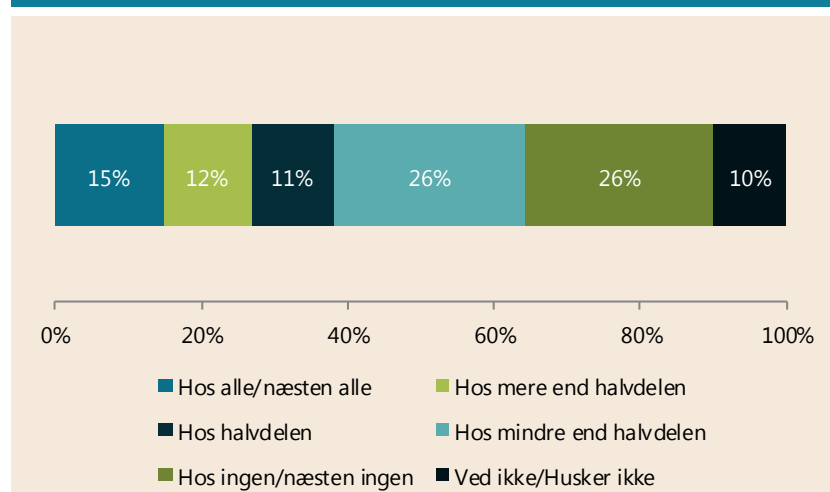

Antal svar: 799 (hjemmeplejen), 1.321 (plejecentre), 2.120 (i alt). Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom).

Ikke tid til opgaverne

Figur 5 viser, at 26 procent af medlemmerne svarer, at der er afsat tilstrækkelig tid til at løse opgaverne, hos ingen eller næsten ingen af de demente. 26 procent svarer, at der er tilstrækkelig tid hos mindre end halvdelen. Kun 15 procent svarer, at der er afsat tilstrækkelig tid til at løse opgaver hos alle/næsten alle af de demente. Her er ikke forskelle i svarene fra henholdsvis plejecentre og hjemmeplejen.

Figur 5. Hos hvor stor en del af de demente borgere er der afsat tilstrækkelig tid til at løse dine opgaver?

Antal svar: 2.115. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom).

I de afsluttende kommentarer er problemet med manglende tid, en af de oftest nævnte. 9 medlemmer, der arbejder i hjemmeplejen og 40, der arbejder på plejecentre, beskriver problemer med manglende tid i deres arbejde. Nedenstående kommentarer er eksempler på dette:

Tidsnød – Vi har ikke mulighed for den fornødne tid til at kunne være i nuet, og værne og afhjælpe, så der ikke opstår utrygge situationer.

Social- og sundhedshjælper på plejecenter

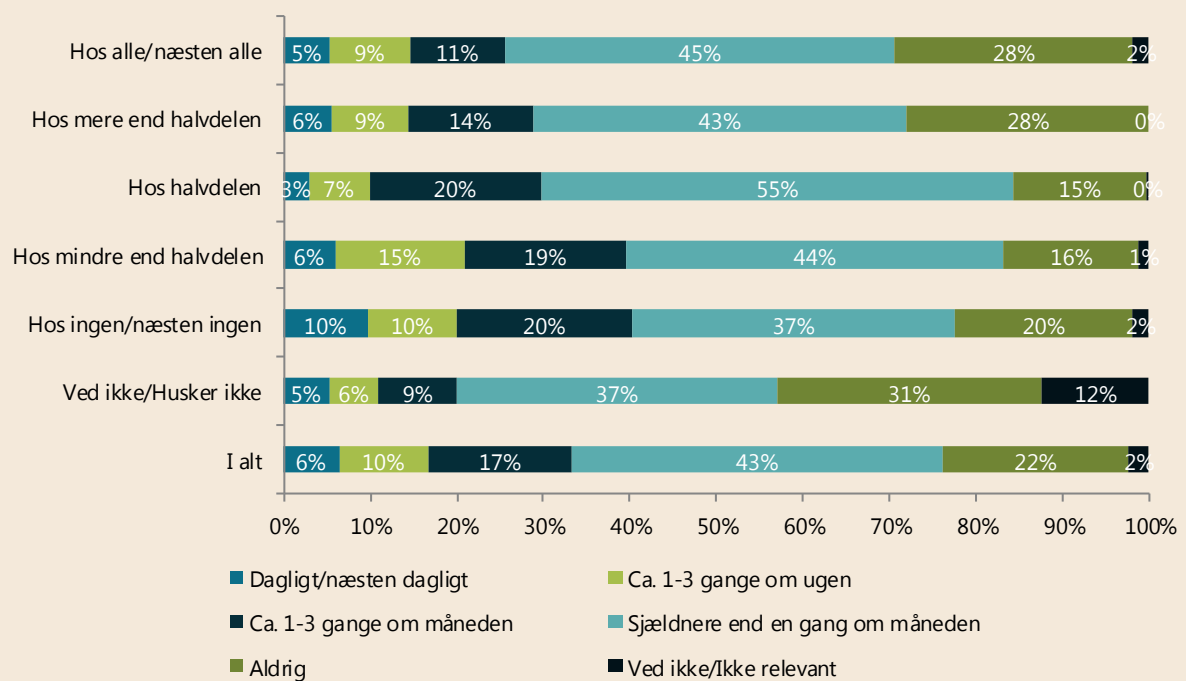
Det er ofte ved de udadreagerende, at vi mangler tid. Vi har handleplaner, som vi skal følge, men hvis tiden kniber og der ikke er ro i lejren, ja så sker den udadreagerende adfærd nogle gange.

Social- og sundhedsassistent på plejecenter

Tilstrækkelig tid til at løse opgaver hos de demente forebygger vold

Blandt ansatte med tilstrækkelig tid til deres opgaver hos alle/næsten alle demente bliver 25 procent udsat for vold mindst en gang om måneden. Blandt ansatte, som kun har tilstrækkelig tid hos mindre end halvdelen eller ingen af de demente, gælder det 40 procent. Det viser figur 6 nedenfor.

Figur 6. Hvor ofte er du i dit arbejde udsat for fysisk vold, fx slag, niv, riv, spyt fra en borger med demens? Fordelt på, hvor stor en del af de demente borgere, der er afsat tilstrækkelig tid til at løse opgaver hos.

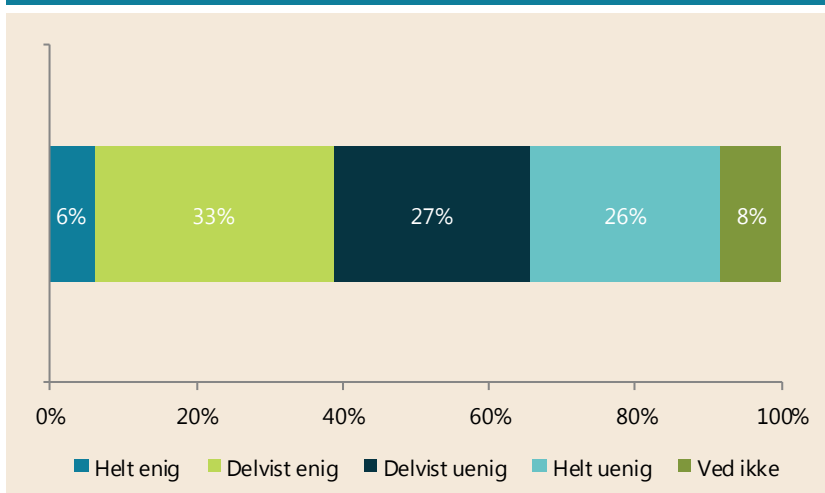

Antal svar: 2.115. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom).

Plejecentrene er ikke indrettede, så de forebygger konflikter

53 procent af de ansatte på plejecentre er helt eller delvist *u*enige i, at deres arbejdsplads er indrettet, så den forebygger konflikter med demente. Kun 6 procent er helt enige i, at deres arbejdsplads er indrettet, så den forebygger konflikter med de demente.

Figur 7. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Min arbejdsplads er fysisk indrettet, så den forebygger konflikter med de demente. Svar for ansatte på plejecentre.

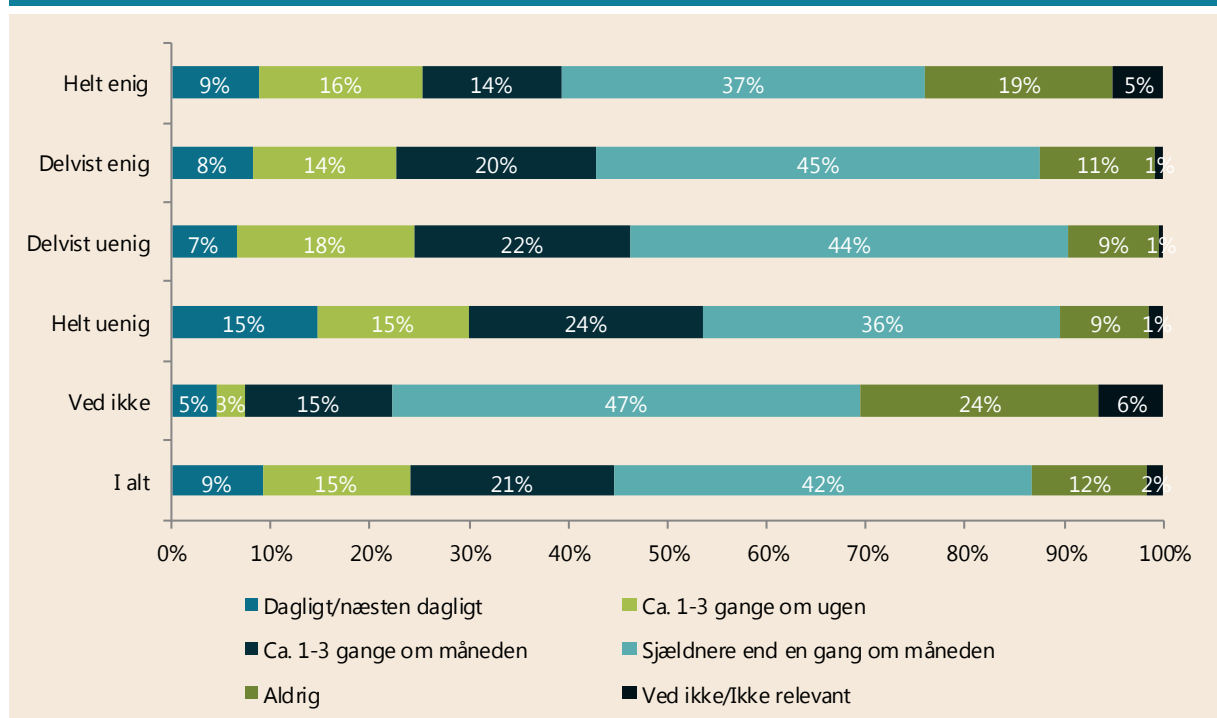

Antal svar: 1.321. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom).

Forebyggende indretning på arbejdspladsen på plejecentre mindsker volden fra demente

Hvis arbejdspladsen er fysisk indrettet ("Helt enig"), så den forebygger konflikter, bliver 39 procent udsat for vold mindst en gang om måneden (enten dagligt/næsten dagligt, ca. 1-3 gange om ugen eller ca. 1-3 gange om måneden). Blandt medlemmer, hvor arbejdspladsen ikke er indrettet forebyggende ("Helt uenig"), svarer 54 procent det samme. Se figur 8 nedenfor.

Figur 8. Hvor ofte er du i dit arbejde udsat for fysisk vold, fx slag, niv, riv, spyt fra en borger med demens? Fordelt på hvor enige medlemmerne er i, at deres arbejdsplads er fysisk indrettet, så den forebygger konflikter med de demente.

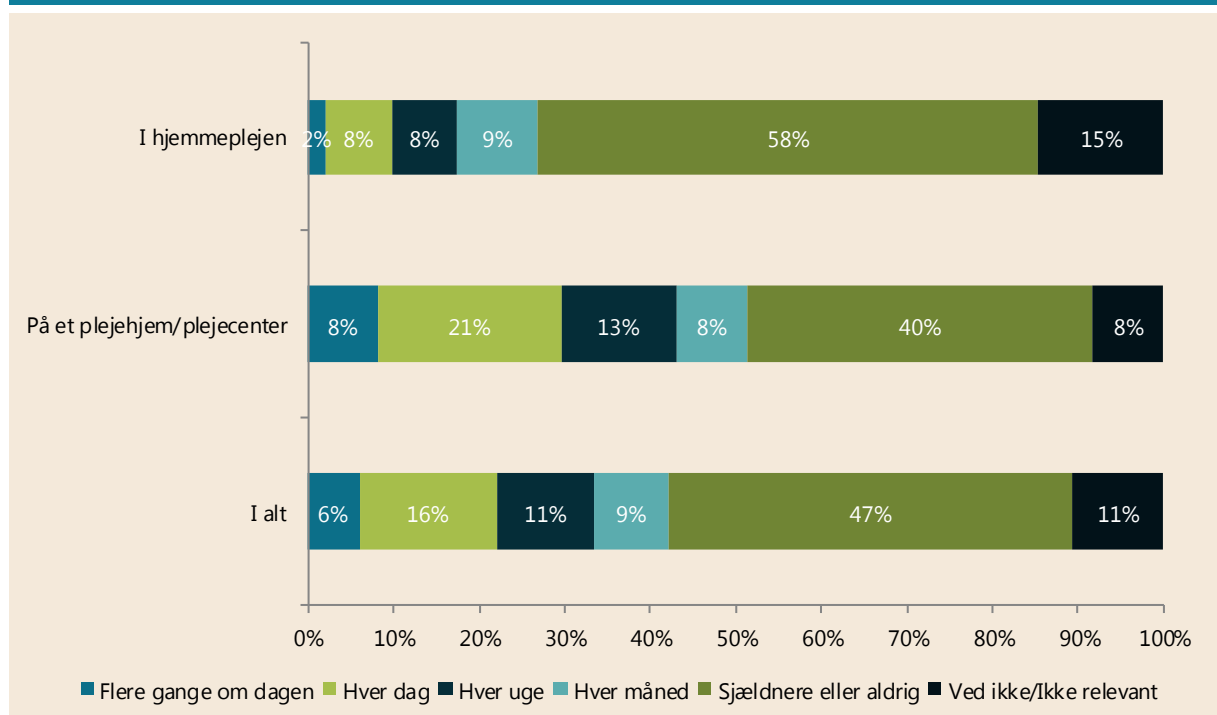

Antal svar: 1.321. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom).

Næsten hvert tredje ansatte på plejecentre er enten dagligt eller flere gange dagligt alene med udadreagerende demente

8 procent af de ansatte på plejehjem/centre er flere gange dagligt alene med udadreagerende demente, og 21 procent er det dagligt. For ansatte i hjemmeplejen er 2 procent alene med udadreagerende demente flere gange om dagen, og 8 procent det hver dag. Henholdsvis 58 procent i hjemmeplejen og 40 procent på plejecentre svarer "Sjældnere eller aldrig" til spørgsmålet.

Figur 9. Hvor ofte er du alene med udadreagerende demente? Fordelt på arbejdssted.

Antal svar: 795 (hjemmeplejen), 1.319 (plejecentre), 2.114 (I alt). Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom).

I de afsluttende kommentarer nævner næstflest medlemmer, at mangel på arbejdskraft er et af de største problemer i arbejdet med demente (flest nævner manglende tid). 38 medlemmer, der arbejder på plejecentre, nævner manglen på arbejdskraft, eksempelvis denne kommentar:

Jeg ønsker mig, at der var uddannet personale nok. Der kan være flere plejecentre for demente, hvor personalenormeringen så er derefter – på den måde kan man måske undgå vold og trusler.

Social- og sundhedsassistent på plejecenter

(...) Der er generelt mangel på hænder til at løfte den pædagogiske opgave med demente.

Social- og sundhedsassistent på plejecenter

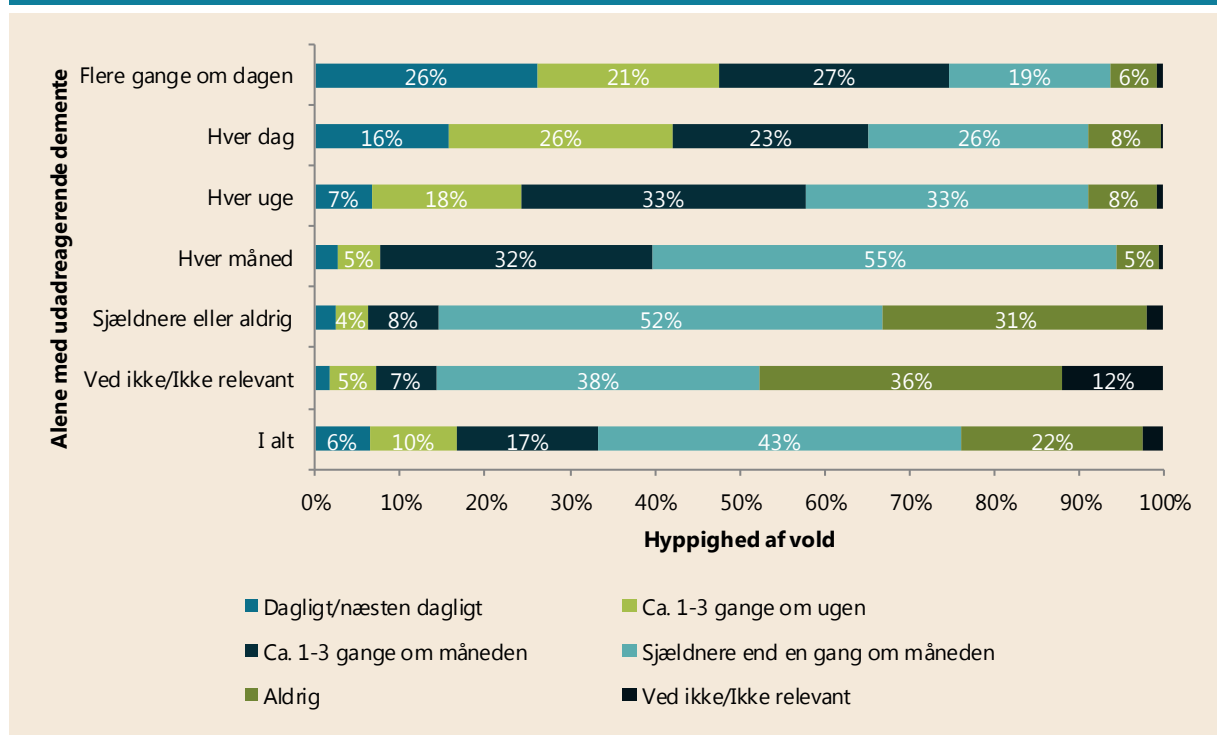
Der er for lidt tid/hænder på demensplejecenter, og der burde være mere end én nattevagt til 22 demente beboere.

Social- og sundhedsassistent på plejecenter

Alenearbejde blandt demente øger risikoen for vold markant

Blandt medlemmer, der flere gange om dagen er alene med udadreagerende demente, er 26 procent dagligt udsat for vold og 21 procent 1-3 gange om ugen. Blandt medlemmer, som sjældent eller aldrig er alene med udadreagerende demente, er det kun 2 procent, som dagligt er udsat for vold og 4 procent som er udsat for vold ugentligt.

Figur 10. Hvor ofte er du i dit arbejde udsat for fysisk vold, fx slag, niv, riv, spyt fra en borger med demens? Fordelt på, hvor ofte medlemmet er alene med udadreagerende demente.

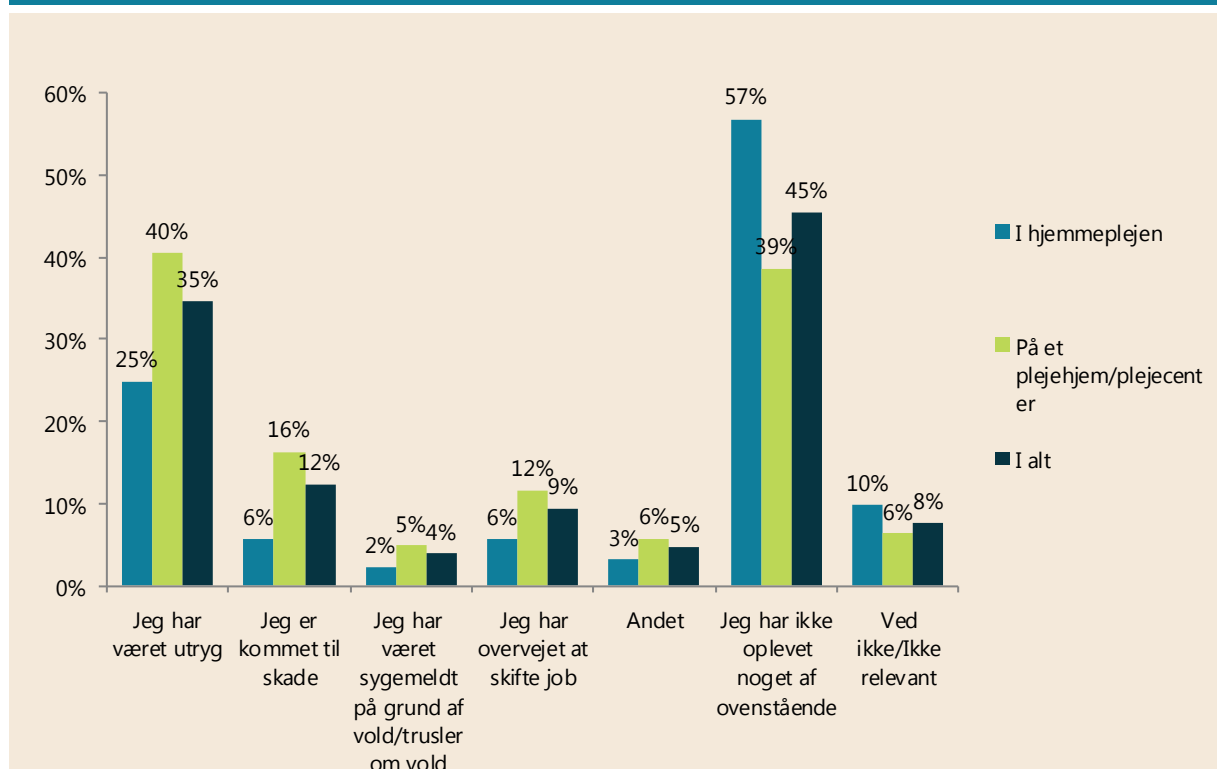
Antal svar: 2.114. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom).

Hvert tredje ansat i ældreplejen har oplevet at være utryg på grund af vold eller risikoen for vold begået af demente på deres arbejdsplads

35 procent af medlemmerne i ældreplejen har oplevet at være utrygge på arbejdet på grund af vold eller risikoen for vold begået af demente. 12 procent er kommet til skade som følge af volden og 4 procent har været sygemeldt. 9 procent har overvejet at skifte job på grund af volden. Figur 11 nedenfor viser denne fordeling.

Figuren viser også, at 40 procent af de ansatte på plejecentre og 25 procent i hjemmeplejen har været utrygge.

Figur 11. Har du oplevet noget af følgende på grund af vold eller risikoen for vold begået af demente på dit arbejde? Fordelt på arbejdssted.

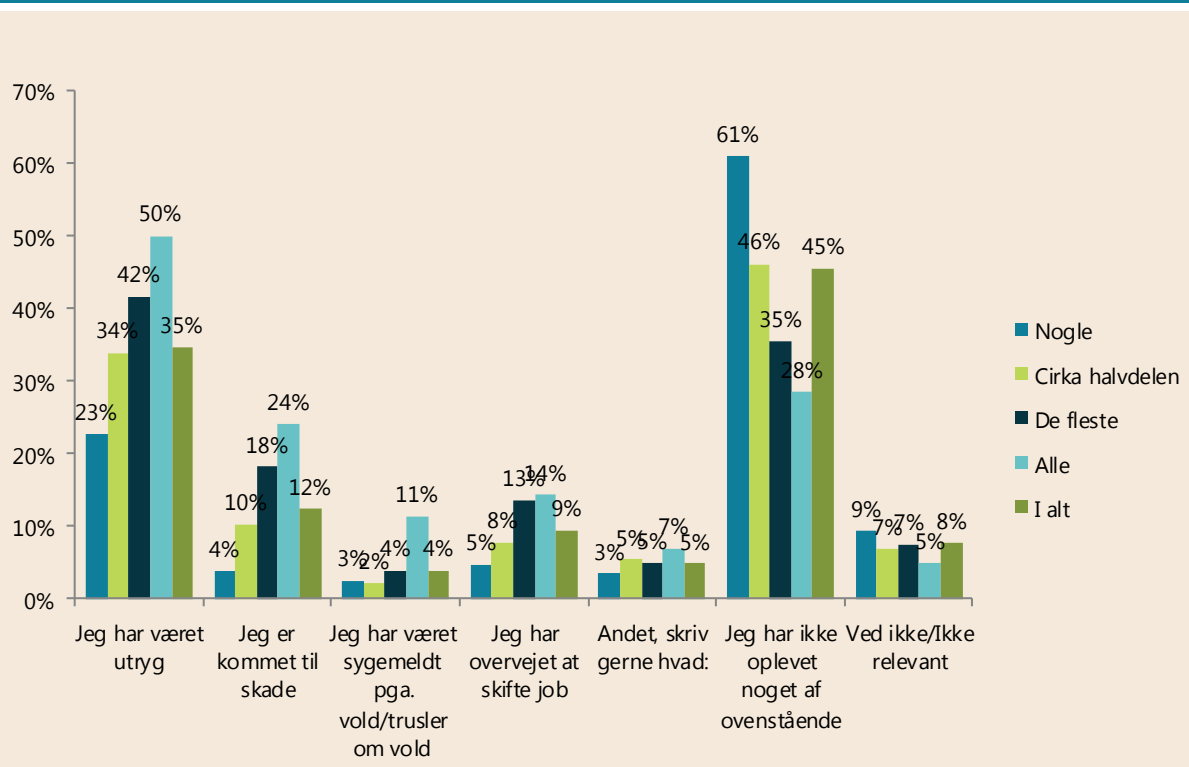
Antal svar: 795 (hjemmeplejen), 1.318 (plejecentre), 2.113 (i alt). Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom).

Medlemmerne kunne også svare "Andet", hvor de havde mulighed for at komme med en uddybende kommentar. 130 benyttede sig af denne mulighed. Svarene drejer sig oftest om, at medlemmet er kommet til skade på en eller anden måde (fx ved slag, bid, kras osv.), som 34 beskrev i kommentarfeltet. Dernæst handlede kommentarerne oftest om, at vold eller risikoen for vold begået af demente har psykiske konsekvenser, fx ved at medlemmet har været bange, ked af det eller at de har opsøgt professionel hjælp. Dette skriver 26 medlemmer om.

Hvert fjerde medlem, der kun hjælper demente, har oplevet at komme til skade

Figur 12 viser, at 50 procent af de medlemmer, hvor alle, de hjælper, er demente, har oplevet at være utryg, og 24 procent har oplevet at komme til skade. 11 procent af de medlemmer, der kun arbejder med demente, har været sygemeldt på grund af vold/trusler om vold.

Figur 12. Har du oplevet noget af følgende på grund af vold eller risikoen for vold begået af demente på dit arbejde? Fordelt på, hvor mange af dem, medlemmerne hjælper, der er demente.

Antal svar: 2.113. Spørgsmålet er kun stillet til de medlemmer, der svarede i spørgsmål 1, at de arbejdede med demente (dvs. de svarede enten "Nogle", "Cirka halvdelen", "De fleste" eller "Alle" til spørgsmålet om, hvor mange af dem, de hjælper, der har en demenssygdom). Ved spørgsmålet om, hvor mange af dem, medlemmerne hjælper, der er demente, er ved ikke/Ikke relevant og "Ingen" er ikke vist i figuren, da ingen medlemmer svarede disse kateogier.

Som nævnt havde medlemmerne mulighed for at uddybe deres svar i et afsluttende kommentarfelt. Udover de ovenfor nævnte emner, så kom flere af medlemmerne også ind på, at problemer ved arbejdet med demente ofte skyldes mangel på efteruddannelse eller træning, så de er bedre rustet til arbejdet med demente. 32 medlemmer nævnte dette (både medlemmer fra hjemmeplejen og plejecentre inkluderet). Kommentarerne nedenfor er eksempler:

Det er hårdt, da flere kolleger ikke er uddannet nok, og derfor er usikre. Det er næsten umuligt at få ansat kolleger, der er vidende nok om håndtering af svært demente og deres udadreagerende adfærd, og som har lyst til at arbejde med dette. Flere kolleger er her for blot at kunne få arbejde, da det er svært at få arbejde i dag.

Social- og sundhedsassistent på plejecenter

Jeg mener ikke at personalet er godt nok "klædt" på til at håndterer udadreagerende borgere mht. nænsom nødværge.

Social- og sundhedsassistent på plejecenter

Kurser med relevant indhold savnes.

Social- og sundhedshjælper på plejecenter

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 25. november til 6. december 2016.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet i en spørgeskemaundersøgelse via FOAs elektroniske medlemspanel. Der blev udsendt én påmindelse til deltagerne.

Målgruppen

Målgruppen for denne undersøgelse er social- og sundhedspersonale, der arbejder i hjemmeplejen eller på plejehjem/centre.

Antal besvarelser og svarprocent

11.913 medlemmer blev inviteret til den undersøgelse, som også henvendte sig til andre medlemsgrupper i FOA. Det viste sig, at 78 e-mailadresser var uvirksomme. Det reelle antal inviterede var således 11.835. 5.104 medlemmer gennemførte undersøgelsen fuldt ud, og 159 afgav nogen svar. Den samlede svarprocent var 44.

2.165 medlemmer besvarede ét eller fler af spørgsmålene om vold og arbejdet med demente.